
YTTRANDE ÖVER REMISS: SAMRÅD FÖR ÖVERSIKTSPLAN 2050 FÖR HALLSTAHAMMARS KOMMUN

Region Västmanland tackar för möjligheten att lämna synpunkter på samrådsförslag för översiktsplan 2050 för Hallstahammars kommun.

Region Västmanland svarar i ett gemensamt yttrande som har samordnats inom Regionala utvecklingsförvaltningen och Kollektivtrafikförvaltningen.

Region Västmanland tycker att förslaget på det stora hela beskriver Hallstahammars utveckling på ett bra sätt. Det finns några områden där regionen önskar förtydliganden och ytterligare beskrivningar. Dessa områden beskrivs nedan.

Planeringsnivåer

I förslaget ges en tydlig och välstrukturerad beskrivning av de olika planeringsnivåerna: storregionalt, regionalt och lokalt. Förslaget beskriver vikten av infrastruktursatsningar och samverkan med större städer som till exempel Västerås som centralt för att stärka kommunens tillgänglighet och utveckling. Förslaget skulle kunna kompletteras med en tydligare beskrivning av vilken roll kommunen har i den storregionala respektive den regionala geografin.

Bebyggelseutveckling

Kommunen lyfter två omvandlingsområden där pågående industri och verksamheter anses ha begränsade utvecklingsmöjligheter och därmed kan pekas ut för eventuellt bostadsbebyggelse. Översiktsplanen bör belysa mobilitets- och trygghetsaspekten kring hur dessa platser utvecklas oavsett om de omvandlas eller inte. Dessa områden i anslutning till Nibbleskolan är i högsta grad blandade stråk, där tung trafik möter promenerande barn. Detta bör förslaget hantera i relation till gällande markanvändning och olika planers genomförande över tid.

En faktor som ofta nämns vara attraktiv vid bostadsbyggande är läget. Det kan handla bland annat om att bostaden kan ligga centralt, i ett läge nära attraktiva grönområden, parker eller nära vatten. Genom att inte peka ut några områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen begränsar kommunen möjligheter till attraktiv utveckling i områden där det skulle kunna vara aktuellt.

Infrastruktur

En avgörande faktor för Hallstahammars framtida utveckling är dess koppling till det regionala och nationella transportnätet. Kommunens placering längs E18, Bergslagspendeln och UVEN gör den till en strategiskt viktig knutpunkt i regionen. För att säkra en långsiktigt hållbar och konkurrenskraftig utveckling är det viktigt att förbättra kommunikationerna, inte bara i kommunen, utan även mot Västerås, Örebro, Eskilstuna och Stockholm. Biltrafik har i översiktsplanen en underordnad prioritet, Region Västmanland ser positivt på ambitionen att öka andelen fossilfria resor men vill i sammanhanget betona vikten av bra balans mellan alla trafikslag för att främja människors möjlighet till transporter i livets olika delar och i hela geografien. Utöver det saknar regionen ett resonemang kring hur kommunen ska arbeta med till exempel ökad trafiksäkerhet för de som behöver och vill använda eget fordon.

Kommunen lyfter utvecklingsfokus kring framkomlighet för gående, tex. med eget avsatt utrymme på gatan. Här kan det med fördel adderas kring ett tydligt säkerhets och framkomlighetsperspektiv vid korsningar och möten mellan olika trafikslag – där gångtrafikanternas säkerhet prioriteras och förtydligas.

I avsnittet om cykeltrafik framgår att huvudcykelstråk och kollektivtrafik ska vara centrala i utvecklingen av tätorterna Hallstahammar och Kolbäck, något som regionen välkomnar och passar på att lyfta möjligheterna som finns att söka statlig medfinansiering för cykelåtgärder på det kommunala vägnätet.

Kris och beredskap

I en tid av ökande globala osäkerheter är det viktigt att kommuners översiktsplaner inkluderar perspektivet kris och beredskap. Genom att planera för robusta och flexibla samhällsstrukturer, säkerställs att viktiga funktioner kan upprätthållas även i svåra situationer. Detta perspektiv bör inkluderas tydligare i förslaget till översiktsplan.

Landsbygdsutveckling

I förslaget framhåller kommunen en ambition att satsa på centrumutveckling genom samlokalisering av service och handel samt skapa trivsamma miljöer i både Hallstahammar och Kolbäck. Däremot saknas det skrivningar om behovet av kommersiell service för de mindre orterna i kommunen. Regionen ansvarar för att hantera stöd till lanthandlare, och det vore fördelaktigt om kommunen tydligt redogjorde för var det finns ett behov av kommersiell service i de mindre orterna.

Teknisk infrastruktur

Regionen föreslår att kommunen tydligare lyfter vikten av att utveckla digital infrastruktur i förslaget. Digital infrastruktur är en avgörande förutsättning för

framtidens samhälle, både när det gäller näringslivets konkurrenskraft och invånarnas livskvalitet. En väl utbyggd och pålitlig digital infrastruktur möjliggör allt från distansarbete och e-tjänster till smarta transporter och energioptimering.

Region Västmanland anser att nuvarande skrivningar kring digital infrastruktur är alltför generella och behöver utvecklas för att ge en tydligare riktning. Det är viktigt att kommunen specificerar mål och strategier för hur man avser att säkerställa att bredband, 5G och andra framtida digitala teknologier byggs ut på ett tillräckligt omfattande och snabbt sätt.

För att möta framtidens energibehov och klimatmål är det avgörande att alla fossilfria kraftslag inkluderas och utvecklas. En bred energimix är nödvändig för att säkerställa ett stabilt och hållbart energisystem som gynnar både kommunen och klimatet. Detta är ett perspektiv som förslaget kan kompletteras med.

Kollektivtrafik

I avsnittet Mark och vatten, under delkapitlet Kollektivtrafik, betonas att invånarnas tillgång till kollektivtrafik bör prioriteras över potentiella tidsvinster inom det regionala nätet. Det regionala nätets huvudsakliga uppgift är att binda samman kommunernas centralorter. För att kollektivtrafiken ska vara konkurrenskraftig krävs åtgärder som förbättrar både effektiviteten och framkomligheten. Regionen ser en potentiell konflikt mellan att göra linjebaserad regional kollektivtrafik tillgänglig lokalt som förslaget beskriver och samtidigt behålla effektiviteten och konkurrenskraften.

Regionen ser positivt på att kapitlet Cykeltrafik lyfter fram kombinationsresor, såsom säkra cykelparkeringar vid hållplatser. Ett annat förslag är att undersöka möjligheterna med anropsstyrd trafik för att underlätta för invånare i mer glesbebyggda områden att nå linjebaserad kollektivtrafik. Tätare och mer sammanhållen bebyggelse skapar också ett bättre resenärsunderlag för kollektivtrafiken.

Regionen ser även positivt på att kollektivtrafiknoderna i översiktsplan 2050 stärks vid befintliga järnvägsstationer, eftersom tågen knyter samman Hallstahammars kommun med övriga länet och Mälardalen. För att förbättra resandet bör tåg- och bussresor samordnas med goda bytesmöjligheter, och det bör finnas cykelgarage vid järnvägsstationerna. Därför är det positivt att kommunen beskriver utvecklingen av resandemiljöerna i tätorterna.

I kapitlet om Ställningstaganden transportinfrastruktur uppfattar Region Västmanland att ställningstagandet kring kollektivtrafiken är mer allmänt och otydligt jämfört med övriga transportmedel. Det är svårt att identifiera kommunens framtida planer för kollektivtrafikens utveckling. Kapitlet belyser kollektivtrafikens roll i trafiksystemet och vikten av dess effektivitet och

framkomlighet. Ett mer konkret och tydligt ställningstagande skulle vara lättare att följa och ge bättre vägledning för regionen. Det gemensamma målet för Västmanland är för närvarande var tredje resa ska 2030 göras med kollektivtrafik.

Under rubriken Samspelet mellan lokal och regional kollektivtrafik beskrivs busstrafiken till Köping och Västerås samt resor till gymnasie- och vårdinrättningar i dessa orter. I kartan saknas dock regionlinjerna 511 och 515, vilket skulle kunna förbättra visualiseringen av de regionala sambanden.

För Regionala utvecklingsnämnden

Jenny Landernäs
Ordförande
Regionala utvecklingsnämnden

Christer Alzén
Förvaltningsdirektör
Regionala utvecklingsförvaltningen